

Lisa 2

Selgitused

HTM strateegia- ja finantsosakond on koostanud oma valitsemisala 2024. aastal kasutamata jäänud piirmääraga vahendite 2025. aastasse ülekandmise käskkirja lähtudes Riigieelarve seaduse §-st 59¹.

2024. a riigieelarve vahendite kasutamise tähtaega pikendatakse ühe eelarveaasta võrra. Ülekantud riigieelarve vahendeid kasutatakse riigieelarvega määratud otstarbeks.

Käskkirjaga kantakse 2024. aastast riigieelarve kasutamata vahendeid üle 2025. aastasse kokku **summas 98 593 492** eurot, sh ministri 14.03.2025. a käskkirjaga nr 1.1-2/25/42 on erakorraliselt üle toodud investeeringuid ja kulusid kokku 6 292 808 eurot (vt lisa).

HTM tagastab jääkidest, mida on võimalik üle tuua, riigituludesse kokku 8 235 812 järgmiselt:

- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse haridusvõrgu korrastamise ja arendamisega (sh Riigi Kinnisvara AS) seotud kulud kokku 2 906 881 eurot sh asutuste kulude jääk (SE000028) 49 084 eurot,
- haridus- ja noorteprogrammi tegevusest õppe seostamine tööturu vajadustega kõrghariduse IT Akadeemia kulude jääk 197 793 eurot,
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamise (ISE) kulude jääk 404 344 eurot,
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmise (OSA) kulude jääk 91 787 eurot,
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele jääk 207 818 eurot;
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine jääk 94 283 eurot;
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse juurdepääsu tagamine kõrgharidusele jääk rakenduskõrgkoolide jääk 424 487 eurot;
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse õpetajate ja haridusasutuste juhtide arengu toetamine jääk 31 411 eurot;
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse võrdsete võimaluste tagamine hariduses jääk 52 154 eurot;
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse õppekava ja -vara arendamine ning õpikeskkonna kujundamine jääk 18 526 eurot;
- haridus- ja noorteprogrammi tegevuse õppe seostamine tööturu vajadustega taaste- ja vastupidavusrahastu (RRF) jääk 612 102 (sh abikõlbmatu käibemaksu toetuse (SE000060) jääk 600 000 eurot);
- keeleprogrammi tegevuse eesti keele maine ja staatuse tugevdamine kulude jääk 19 742 eurot;
- keeleprogrammi tegevuse keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamine kulude jääk 172 154 eurot;
- keeleprogrammi tegevuse eesti keele õppe toetamine ja oskuse hindamine ning mitmekeelsus kulude jääk 571 549 eurot;
- teadussüsteemi programmi teadusasutuste ja teadlaskonna arengu toetamise tegevuse kulude jääk 899 599 eurot;

- teadussüsteemi programmi teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamise tegevuse kulude jääk 742 121 eurot;
- investeeringute energiatõhusustööd 2024 (SR020126) jääk 259 707 eurot, gümnaasiumivõrgu korrastamise (IN020254) jääk 200 000 eurot, transpordivahendite (IN003000) jääk 54 eurot ja IT investeeringute (IN002000) jääk 17 eurot;
- Haridus- ja teadusministeeriumi muude investeeringute (IN50000) jääk 246 254 eurot,

Tulemusvaldkond: EESTI KEEL JA EESTLUS

Keeleprogrammi kulude jäägid tegevuste lõikes:

1. Eesti keele maine ja staatuse tugevdamine

Tegevuse eelarve jäägi summas 73 tuhat eurot peamine tekkepõhjus on 2024. a kokkuhoiu ülesandena valitsemisala asutustele rakendatud tegevuskulude kärpe, millega suunati tegevustest välja 23 tuhat eurot. Järgnevatel aastatel juba teadaolev kärpe avaldus samuti eelarve kokkuhoiuna, kuna asutused tegid ettevaatavalt otsuseid tegevuskulude vähenemisega toimetulekuks, sh koondamised.

Jäägi kasutamine 2025. aastal on planeeritud Keeleametile täiendava eelarvena koolides eestikeelsele haridusele ülemineku järelevalve mahtude suurendamiseks ning ruumide kommunaalkulude tõusu katteks, HTM-ile aasta keeleteo auhinna fondi ja tänuürituse korralduskulude katteks ning Eesti Keele Instituudile (edaspidi EKI) täiendavateks tegevusteks eelkõige eestikeelsele haridusele ülemineku kontekstis turundus- ja kommunikatsioonitegevuste elluviimiseks. Ca 20 tuhande euro ulatuses jääki üle ei kanta.

2. Keeletaristu ja keeletehnoloogia arendamine

Tegevuse eelarve jääk summas 0,8 mln eurot sisaldab:

- 0,2 mln ulatuses EKI koordineeritavate eestikeelsete kõrgkooliõpikute ning hõimurahvaste programmi taotlusvoorudest rahastatud tegevuste lepingute ettemaksetega võetud kohustusi ning kasutatakse kohustuste katmiseks 2025. a.;
- 0,2 mln euro ulatuses on jääk tekkinud asutustele kokkuhoiu ülesandena rakendatud tegevuskulude kärpe ja teadliku tegevuskulude kokkuhoiu tulemusena. Jääk suunatakse 0,1 mln euro ulatuses sihipäraselt 2025. a paberkandjal ÕS-i väljaandmiseks, EKI pakutavate põhiliste keeleinfoteenuste (Sõnaveeb, Ekilex) riigipilves hoidmise kulu katteks ning viipekeele valdkonna tegevuste toetamiseks;
- HTM-i haldus- ja juhtimiskulude jääk 0,2 mln ja EKI tegevuskulude jääk 0,1 mln on tekkinud teadliku majandus- ja personalikulude kokkuhoiu arvelt vastavalt 2024. a kehtestatud kokkuhoiukavale. Jäägi kasutamine on 2025. a planeeritud ühekordseteks arendustegevusteks, milleks kokkuhoiu tõttu ei ole vahendeid 2025. a eelarves planeeritud;
- 0,2 mln euro ulatuses jääki üle ei kanta.

3. Eesti keele õppe toetamine ja oskuse hindamine ning mitmekeelsus

Tegevuse eelarve jääk 1,1 mln eurot sisaldab eesti keele tasemeeksamite ja kodakondsuseksamite eelarve jääki 0,2 mln, mis on seotud eksamite infosüsteemi arenduste peatamisega 2024. a aprillis ning kavandatud kodakondsuseksami muutuste mittejätkumise. Uue infosüsteemi loomine ning planeeritud eksami katsetused lõppesid edasi 2025. aastasse ja jääk kasutatakse 2025. a samal eesmärgil.

Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe ja väliseesti kogukondades toimuva eesti keele ja kultuuri õppe 0,5 mln jääk on 0,1 mln ulatuses väliseesti õpetuskohtade toetuslepingute kohutustega kaetud. 0,4 mln jäi kasutamata, kuna väliseesti õpetuskohtade ning Eestis toimuvate väliseesti laste ja noorte laagrivahetuste toetuste suurendamist kokkuhoiu otsusel ei toimunud, mitmed Eestist lähetatud õppejõud ei kasutanud võimalust sõidukulude hüvitamiseks ning Eestis väliseestlaste õpingute toetamise stipendiumiprogrammist jäi planeeritud mahus stipendiumid välja maksmata stipendiaadi õpingute katkestamise, akadeemilise puhkuse vms põhjusel. Väliseesti kultuuripärandi arhiiviprojektide taotlusvoorst toetatud projektide mitteteostumise või vähendatud mahus toimumise tõttu kasutamata jäänud toetused tagastati.

0,3 mln ulatuses kasutatakse jääk sihipäraselt juba võetud kohustuste katmiseks, XIII ülemaailmsete eesti kultuuripäevade ehk ESTO 2025 noorteprogrammi toetamiseks, Eesti keel ja kultuur maailmas VII konverentsi korralduskulude katmiseks, Stockholmi Eesti Kooli ühekordseks toetuseks seoses üürihindade tõusuga, väliseesti õpetuskohtade toetamiseks ning väliseesti kultuuripärandi arhiiviprojektide 2025. a taotlusvooru eelarve suurendamiseks. 0,2 mln euro ulatuses jääki üle ei kanta.

Täiskasvanute eesti keele õpet ja haridusasutustes erinevate võõrkeelte õpetamisega alustamist ja võõrkeelte valiku laiendamist toetavate tegevuste eelarve jääk on 0,4 mln, millest 40 tuhat eurot on kohustustega kaetud. Eelarve jäi osaliselt kasutamata, kuna kokkuhoiu eesmärgil võõrkeeleõppe edendamise tegevusi ei laiendatud, eesti keele e-kursuste õpetajatoe teenuse kasutamises ja eesti keele tasemeeksamite sooritajate arvus ei toimunud prognoositud mahus kasvu, üks haridustöötajate eesti keele koolitus lõpeb 2025. a I pooles ja kajastatakse tekkepõhiselt kuluna 2025. a ning haridustöötajate keeleõpe viidi üle keelevaldkonna välistoetuse rahastusele.

Jääk kasutatakse 0,2 mln euro ulatuses juba võetud kohustuste katmiseks, eesti keele tasemeeksami ja kodakondsuseksami eksaminandide kasvust tuleneva täiendava eelarvevajaduse katteks ning riigikeele nõukoja tegevuste toetamiseks. Eelarve jääki 0,3 mln eurot üle ei kanta.

Tulemusvaldkond: TARK JA TEGUS RAHVAS

Haridus- ja noorteprogrammi kulude jäägid tegevuste lõikes:

1. Haridusvõrgu korrastamine ja arendamine

Haridusvõrgu korrastamise ja arendamise eelarve jääk kokku on 4,62 mln eurot.

Eelarve jäägist 0,13 mln eurot moodustab riigikoolide halduskulude jääk. Riigikoolide halduskulude jääk tekkis kuna energiakulud jäid 2024. aastal planeeritust väiksemad. HTM ettepanek on jääk summas 75,7 tuh eurot kanda 2025. aastasse arvestades energiahindade kasvu. Ülejäänud eelarve jääki 50 tuh eurot üle ei kanta.

Kinnisvara korrashoiu, remondi (sh RKAS-i kulud) ja inventari soetuste eelarve jääk on 4,21 mln eurot. Sellest 2,85 mln eurot energiakulusid prognoositi RKAS-i poolt 2024. aasta eelarvesse rohkem (mis on seotud sooja kevade ja väga sooja sügisega) ning antud eelarve jääki üle ei kanta. Ülejäänud 1,36 mln eurot suunatakse 2025. aasta eelarvesse e-eksamiteks valmisoleku tagamiseks riigikoolides (sh kutseõppeasutused) ning õppetingimuste ühtlustamiseks (nagu klassiruumide IKT nüüdisajastamine).

Vabariigi Valitsuse sihtotstarbelisest reservist (SR020126) eraldati hoonete energiatõhususe tõstmiseks 0,28 mln eurot, mis jäi kasutamata ja tagastame reservi.

HTMi allasutuste kinnisvara korrashoiu, remondi ja inventari soetuse (sh RKAS-i kulud) 2024. aasta eelarve jääk (SE000028) on 49,1 tuh eurot ning Haridus- ja Noorteameti 2024. aasta kinnisvara halduskulude eelarve jääk on 5,83 tuh eurot. Kokku eelarve jääk summas 55 tuh eurot 2025 aastasse üle ei kanta.

2. Juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele

Üldhariduses vanglaõppe ja õpilaskodude toetuste kulude jääk summas 0,7 miljonit eurot tekkis, kuna tegevusi tehti vähendatud mahus, sest õpilaste arvud muutuvad dünaamiliselt. Jääk kantakse üle 2025. aastasse nimetatud õppetegevuste sihipäraseks kasutamiseks (sh 0,6 mln eurot vanglas antava kutseõppe kulude katmiseks).

Haridustoetuse arvestamise aluseks olev õppijate arv muutusest võrreldes prognoosiga ning ajakohastatud õppekava rakendamisest on jääk 7,5 mln eurot.

2024. aasta sügisest planeeris HTM toetavaid vahendeid koolidele õppekava muudatusteks oodates eelnevalt ära 2024. aasta lõpus valminud Tartu Ülikooli Liikumislabori uuringu õppevahendite vajadustest. Jäägist 5,4 mln ongi vastava teema kohustustega kaetud - ühekordne toetus koolidele liikumisõpetuse ja loodusvaldkonna ainete õppevahendite soetamiseks.

2026. aastal toimub Tallinnas rahvusvaheline õpetajaameti tippkohtumine ISTP (International Summit on the Teaching Profession). 2025. aasta augustis teeb HTM eelnevalt mainitud tegevuse ülejäänud jäägi osas (0,9 mln eurot) ettepaneku aastate vaheliseks ümbertöstmiseks, et katta selle rahvusvahelise ürituse kulud 2026. aastal.

Jäägist 1,2 mln eurot suunatakse TI-Hüppe käivitamise ja rakendamisega seotud tegevuste tarbeks.

Kodulähedase algkooli toetusmeetme jääk summas 0,1 mln tekkis tulenevalt esitatud taotluste mahust. Jääk kantakse üle 2025. aastasse sama tegevuse tarbeks, sest seoses koolivõrgu muutustega on 2025. aastal 9 kooli rohkem.

Riigi üldhariduskoolide (kokku 49), eelarve jääk on 2,2 mln, mis on tekkinud järgmistel põhjustel:

- omavalitsustelt üle võetud koolid ei jõudnud 4-ja kuuga majandamiskuludest teha kõiki õppega seotud soetusi ja soetused kanduvad edasi 2024/2025 õppeaasta teise poole;
- koolide puhkusereservideks planeeriti suuremad summad, tegelik vajadus selgus 2025. aasta alguses peale puhkusereservi analüüsi.

Seoses sellega, et 2025. a riigi üldhariduskoolide majandamiskulusid kärbiti ja jätkub ka kohaliku omavalitsuse koolide üle toomine riigile, siis on vajadus jääk üle tuua koolide põhitegevusteks käesolevasse aastasse (sh vajaduspõhised tegevused koolides - need on õpilaskodu remont, inva-WC ehitamine, õppeköögi ehitamine jms).

2025. a võtab riik üle ühe kohaliku omavalitsuse kooli, kellele tuleb tagada 4 kuu eelarve (sh muude töötajate ja hoonete kulud); piloteeritakse ettevalmistavat õpet; toimub erikoolide reform ning luuakse täiendavaid gümnaasiumi õppekohti Tartu piirkonnas. Eelnimetatud tegevused kaetakse jäägist.

2024. aastal otsustati toetada kohaliku omavalitsuse koolide ja eraüldhariduskoolide arvutite soetust, et tagada valmisolek e-eksamite sooritamiseks ja tasemetööde läbiviimiseks testide andmekogus, kokku summas 10,76 mln eurot. Toetuste

kasutamine lõkkus 2025. aastasse, otsus toetuste andmiseks tehti juhtkomisjonis 2024. aasta oktoobris (haridus- ja teadusministri käskkiri 2.12.2024 nr 1.1-2/24/329 ja käskkiri nr 30.12.2024 nr 1.1-2/24/343).

Üld- ja kutseharidusele juurdepääsu tagamise IKT eelarve jääk on 0,19 mln eurot, mis tekkis IKT hangete protsessi pikenemise ja seadusloome viivitustest põhjustatud infosüsteemide vajalike muudatustööde lõkkumisega 2025. aastasse. Eelarve jääk kasutatakse IT süsteemides planeeritud tööde lõpetamiseks.

Riigi kutseõppeasutuste (kokku 25 asutust) eelarve jääk on väike, s.o 0,5% eelarvest (kokku 0,43 mln). Energiahinnad olid planeeritust veidi väiksemad ning õpilaste sotsiaaltoetuseid (õppetoetused ning koolitoit) taotleti planeeritust veidi vähem. Kutsehariduse arendamise eelarve jääki 0,38 mln eurot kasutatakse 2025. aastal õppeasutuste tegevuskuludeks, mis on seotud planeeritava kutsehariduse reformi prioriteetsete ettevalmistustegevustega.

Riigi üldhariduskoolidele ja kutseõppeasutustele arvestatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas ette nähtud toetusmeetmete eelarvest jäi kasutamata 1,5 mln eurot. Eesti keelest erineva emakeelega lastele ja õpilastele täiendava eesti keele õppe ja eestikeelsete lisategevuste korraldamise toetamiseks ja alates 2023/2024 õppeaastast rakendunud Ida-Virumaa koolide õpetajate, tugispetsialistide ja juhtide täiendava tööjõukulu toetuse taotlusvoorudes esitatud taotluste maht jäi prognoositust väiksemaks ning mitmed taotlused ei vastanud taotlusvoorude tingimustele.

Jääk suunatakse 2025. a samade toetusmeetmete eelarvesse ning alates 2025. a eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskavva lisandunud tegevuse, kutseõppeasutustele täiendava eesti keele õppe tugimeetme rakendamine, katteks.

Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse jäägi (0,15 mln) põhjustasid struktuurimuudatused ja tegevus “Digitaalse õppevara platvormi loomine” lõkkus 2025. aastasse. Piirmääraga vahendite jääk 90 tuhat suunatakse ministeeriumi eelarvesse seoses kutsehariduse reformi tegevustega ja kasutatakse sihipäraselt.

3. Juurdepääsu tagamine kõrgharidusele

Rakenduskõrgkoolidel (kokku 5 asutust) jäi kõrghariduse valdkonna kulusid kasutamata 0,96 mln eurot. Rakenduskõrgkoolide kõrghariduse tegevustoetuse jäägist 58% on Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli jääk, mille tekkimise peamised põhjuseks on, et mitmed kulud osutusid planeeritust madalamateks (nt elekter seoses soodsamate börsihindadega, päikesepargi olemasolu, hoonete nutikas valguslahendus, õppeklasside moderniseerimine) ja lisaks lõkkusid edasi 2024/2025 õppeaasta II poolde kooli välisveebi arendus, turundustegevused, IT kulud. Jäägist 28% moodustab Tartu Tervishoiu Kõrgkooli jääk. Peamisteks põhjusteks on õppekeskkonna parendustööde (need, mis klassifitseeruvad kuludeks), inventari ning IT vahendite ostude edasilõkkumine 2025. aastasse. Tegevuste viibimine on osaliselt tingitud ka sellest, et kool viis eelmisel aastal läbi energiaauditi ning ootab neid tulemusi. Ülejäänud rakenduskõrgkoolide kõrghariduse valdkonna jääk jäi Eesti Lennuakadeemial, kus põhjuseks lennupraktika edasilõkkumine 2025. aastasse. 2025. aastasse kantakse rakenduskõrgkoolide kulude jääke üle kokku 0,53 mln. Riigi tuludesse kantakse 0,43 mln.

HTM-i eelarve jäägist (kokku selles tegevuses 1,17 mln) suurema osa moodustavad kõrghariduse vajaduspõhised eritoetused (0,41 mln), kuna 2024. aastal ei ole olnud

planeeritud mahus eritoetuste taotlejaid või ei olnud selle saamiseks nii palju klassifitseerunud tudengeid. Lisaks jäi 2024 jääki 0,14 mln vajaduspõhiseid õppetoetusi, kuna eelarve korrigeerimise etapis novembris ei olnud võimalik 100%-lise täpsusega prognoosida eelarveaasta lõpuni taotlejate arvu.

Ülikoolidele doktoriõppe lõpetanute eest makstava tulemusrahastuse jääk on 0,57 mln eurot, millest 0,44 mln on läinud detsember 2024 lõpetanute eest maksesse jaanuaris 2025, kuna väljamaksete aktide menetlemine eelmise aasta viimase kuu eest toimub järgmise aasta jaanuaris. Ülejäänud 0,14 mln suunatakse 2025. aastal vajaduspõhiste õppetoetuste kuludeks, kus eelarvet ei ole taotlejate arvu kasvu tõttu piisavalt.

Kõik jäägid kasutatakse 2025. aastal samaks otstarbeks 2024. aastal kõrghariduses poolelijäänud tegevuste lõpetamiseks.

4. Täiskasvanuhariduse arendamine ja õppimisvõimaluste loomine eelarve jääk 0,1 mln on peamiselt seotud täiskasvanuhariduse välistoetuse (VÕTI) kaudsete kulude jätkutegevustega 2025. aastal.
5. Hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine
Jääk (kokku 0,18 mln) on seotud rahvusvaheliste projektide omafinantseeringu ning kõrg- ja üldhariduse rahvusvahelistumist toetavate tegevustega, mis jätkuvad 2025 aastal. Jäägist 0,09 mln suunatakse tagasi riigieelarvesse.
6. Õppekava ja koolikorralduse arendustegevused
Õpilasuuringute ja vabariiklike ning rahvusvaheliste olümpiaadide eelarvet kasutavad ministeeriumi partneritena ülikoolid ja piirkondlikud aineühendused. Jääk (0,8 mln) tekkis kuna tegevusi ei viidud ellu esialgselt kavandatud mahus ning kasutatakse 2025. aasta õpilasuuringute ja olümpiaadide toetusvoorudeks.

Õpitulemuste ja õppeasutuste välis- ja sisehindamise jääk (0,59 mln) tekkis teadliku kokkuvõtte tulemusena ning kantakse üle välishindamise ajakohastamiseks ja arendamiseks.

Õppekavade arendamise ning üldhariduse eesmärkide elluviimisega seotud jääk (0,8 mln) tekkis, kuna õppekavade arendamisega seotud töövõtulepinguid rahastati osaliselt välistoetustest ning järgnevatele aastatele juba teadaolev kärbe avaldus samuti eelarve kokkuvõtteuna. Jääk kantakse üle 2025. aastasse sihipäraselt õppekavade arendamiseks, mis on seotud TI-Hüppega.

Õppekava ja koolikorralduse arendustegevuste IKT eelarve jääk on 0,5 mln eurot, mis tekkis IKT hangete protsessi pikenemise ja tegevuste edasi lükkamisega ning seadusloome viivitustest põhjustatud infosüsteemide vajalike muudatustööde lükkumisest 2025. aastasse. Eelarve jääk suunatakse IT süsteemide/teenuste planeeritud tööde lõpetamiseks.

HTM -i haldus- ja juhtimiskulude jääk 1,3 mln eurot on tekitatud teadliku tegevuskulu kokkuvõtte arvelt. Jäägi kasutamine on 2025. a planeeritud sihipärasest ühekordseteks jätkutegevusteks, milleks kärpeme tõttu ei ole vahendeid 2025. a eelarves planeeritud, sh IT süsteemide arendusteks, küberturbe ja riigikaitse korraldusega seotud tegevuskuludeks, haldusala müügisüsteemi ERPLY rendikuludeks (hanke kallinemine) ning koolitusteks TI valdkonnas.

Kutsehariduse õppekavade arendamise jääk (0,06 mln) tekkis õppematerjalide koostamise konkursi lõkkumisega 2025. aastasse.

Haridus- ja Noorteameti eksamite ja tasemetööde arendused (eelarve jääk 0,3 mln) on seotud eksamite infosüsteemi arenduste peatamisega 2024. a aprillis, hanke järgi luuakse uus infosüsteem ning planeeritud eksamite ja tasemetööde arendused lõkkuvad edasi 2025. aastasse.

Eesti Keele Instituudi õppekava ja koolikorralduse arendustegevused jääk on 24,0 tuhat eurot, mis tekkis IT juhi vahetumisest tingitud protsesside pikendamise ja tegevuste edasi lõkkumisega. Jääk suunatakse Eesti Infoturbestandardi E-ITS rakendamise toetamiseks.

7. Võrdsete võimaluste tagamine hariduses

Haridusliku lõimumise, sh eestikeelsele õppele ülemineku reformi jääk on 43,2 mln eurot. Eestikeelsele haridusele ülemineku reformi eelarvevajadus on igal aastal kasvavate mahupõhiste kuluvajadustega (nt Ida-Virumaa haridustöötajate täiendav tööjõukulu, õpetajakoolituse üliõpilaste stipendiumid, õpilaste/laste pearahapõhised täiendavat eesti keele õpet võimaldavad toetused, Ida-Virumaa koolivõrgu investeringutoetused jms) ning reformi esimestel aastatel kasutamata jäänud eelarve osas tehakse 2025. a augustis ettepanek aastate vaheliseks ümbertõstmiseks järgmises RES 2026-2029. a puudujäägi katteks.

8. Õpetajate ja haridusasutuste juhtide arengu toetamise jääk 20 tuhat eurot tekkis, kuna 2024. aastal ei antud preemiaid ja stipendiume esialgselt planeeritud mahus välja. Jääki kasutatakse 2025. aastal samal otstarbel.

9. Kutsesüsteemi arendamine ja oskuste prognoosisüsteem OSKA eelarve jääk on 31 tuhat eurot, mille kasutamine lõkkus 2025. aastasse.

10. Õppe seostamine tööturu vajadustega

Taaste- ja vastupidavusrahastu reformi (RRF) rohe- ja digipöörde abikõlbmatu käibemaksu jääki 1,2 mln eurot järgmisesse eelarveaastasse üle ei viida.

Kõrghariduse IT Akadeemia jääk (0,2 mln) on seotud sellega, et tegevused on liikunud välisotsete rahastusele, seepärast kantakse kasutamata riigieelarve jääk riigi tuludesse.

Rahvusvaheliste kutsemeistrivõistluste kulude jääk (0,12 mln) kasutatakse sihipäraselt 2025. aastal Taanis toimuva EuroSkills võistluseks.

IKT eelarve jääk on 0,67 mln eurot, mis tekkis IKT hangete protsessi pikendamise ja tegevuste edasi lõkkamisega ning seadusloome viivitustest põhjustatud infosüsteemide vajalike muudatustööde lõkkumisega 2025.aastasse. Eelarve jääk suunatakse IT süsteemide/teenuste planeeritud tööde lõpetamiseks.

11. Tegevuste noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuse toetamine (HOOG), noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmine (OSA), noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamine (ISE) ning noortele ühiskonnas võrdsete võimaluste tagamine (KINDLUS) eelarve jääk kokku 1 mln eurot on tekkinud, kuna toetusi on vähendatud ja sisutegevusi on tehtud vähendatud mahus. Eesmärgiks on leida noorte valdkonna arendamiseks efektiivsemaid ja tulemuslikumaid võimalusi, et muuta noorsootöö ja

huviharidus kättesaadavamaks ja kvaliteetsemaks. Tegevused, mis on planeeritud katta jääkidest 2025. aastal hõlmavad noorsootöötajate kutse-eetika uuendamist, Eesti Hariduse Infosüsteemi arendustegevusi andmete kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamise eesmärgil ning tegevusi, mis tutvustavad huvihariduse ja noorsootöö võimalusi noortele. 2024 jääkide arvelt tehakse 2025. aastal sihipäraselt jätkutegevusi 0,6 mln euro eest. Tegevuse noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamise (ISE) kulude jääki 0,4 mln ulatuses 2025. aastasse üle ei kanta. Samuti ei kanta üle tegevuse noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmine (OSA) jääki summas 0,09 mln eurot.

Tulemusvaldkond: TÕHUS RIIK

1. Arhiivindusprogrammi kulude jäägid tegevuses Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine

Rahvusarhiivi tegevuskulude jääk summas 2,5 mln eurot, millest 0,1 mln eurot on 2024 aastal teadlikult vähendatud välislähetuste mahtu ja koondatud 11,4 ametikohta. 2025 aastal kasutatakse ülekantavaid vahendeid IT seadmete, teavikute ja filmide restaureerimiseks ning Tallinna üksuse kolimise ettevalmistusega seotud ajutise tööjõukulude katteks. Kulude jääk summas 2,4 mln eurot on seotud Rahvusarhiivi kolimisega Rahvusraamatukogu hoonesse, mis on sisustamis-, kolimise ettevalmistamise tegevuste ja kolimiskulu. Rahvusraamatukokku kolimisega seotud eelarve eraldati Rahvusarhiivile 2024 aasta sügisese seaduse muudatusega. 2025 aasta eelarves ei ole Rahvusraamatukogu kirjeldatud kuludeks eelarvet kavandatud. Rahvusraamatukogu hoone renoveerimine lõpetatakse ja antakse hoone omanikule üle esialgse graafiku alusel hiljemalt 01. september 2025. aastal. Ehitajaga kokkuleppel algab hoone sisustamine (sh ostu- ja erimööbel, hoidlate riulid jne) paralleelselt ehitustööde lõpetamisega. Tulenevalt hoone üleandmisest omanikule alles 2025 a II pooles võivad tegevused lükkuda edasi 2026-ndasse aastasse, millest tulenevalt on RES 2026-2029 kavandamise raames Rahvusraamatukogu 2024 aasta eelarve jääki (nii tegevuskulusid kui ka investeeringuid) vaja periodiseerida. RKAS vahendite jääk (SE000028) summas 0,275 mln eurot ei kanta üle.

Tulemusvaldkond: TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS

Teadussüsteemi programmi kulude jäägid tegevuste lõikes:

1. Teadusasutuste ja teadlaskonna arengu toetamine

Jääk kokku 8,75 mln, millest 0,9 mln tagastatakse riigituludesse. Jäägist 5 mln eurot on investeeringutoetuse ettemaks. Aluseks on Haridus- ja teadusministri käskkiri nr 112, 26.04.2024 „Toetuse eraldamise tingimused ja kord teadus- ja arendusasutustele ja nende tööd toetavatele asutustele hoonete energiatõhusust kasvatavateks nutikateks investeeringuteks“. Toetuse kasutamise abikõlblikkuse periood lõpeb 31.12.2025, kuna investeeringute tegemine on aeganõudev. Esialgselt oli planeeritud, et enamus investeeringuid suudetakse ellu viia 2024. aastal, aga mõned hanked on veninud ja tegevused lõpetatakse 2025. aastal.

Haridusteaduste programmi toetuste eraldamine 0,36 mln eurot nihkub 2025. aastasse, kuna avatud taotlusvoor toimus 2024 aasta II poolaastal. Toetus eraldatakse täies mahus sihtotstarbeliselt - haridusteaduse valdkonnas 2024. a välja antud grantide rahastamiseks.

Jäägist 0,2 mln kasutatakse 2025. a TAIKSi jõustumisel, et käivitada keskne teaduseetika komitee Eesti Teadusagentuuri juures ja ehitada üles tsentraalne võimekus (ülesandeid tuleb üle ka teistest ministriumitist).

Teaduskeskus AHHA toetuse jääk 0,3 mln on ettemakstud ja kasutatakse vastavalt lepingu lõpptähtajale ära 2025. aastal.

Seoses Venemaa väljajätmisega CERNist, suureneb järgmistel aastatel teiste riikide eksperimentides osalemise kulu, sellega seoses katame 2025. a kulud 2024. a jäägist (0,1 mln).

Eesti Keele Instituudi teadus- ja arendustegevuse jäägi (1 mln) moodustavad peamiselt ettemakstud keeletehnoloogia toetustest, mis on toetuse saajate poolt veel ära kasutamata.

IKT eelarve jääk on 40 tuhat eurot. Jääk tekkis sisse ostetavate Sertifitseerimiskeskuse teenuste ja valguskaablite rendi arvelt. Eelarve jääk kasutatakse IT süsteemide/teenuste planeeritud tööde lõpetamiseks.

HTM haldus- ja juhtimiskulude jääk 0,67 mln eurot on tekitatud teadliku majandus- ja personalikulude kokkuhoiu arvelt, Tallinna kontori kolimine lükkus 2024.a edasi. Jäägi kasutamine on 2025. a planeeritud ühekordseteks arendustegevusteks (sh IT süsteemide arendused, küberturve ning koolitused TI valdkonnas).

2. Teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamine

Jääk kokku on 1,4 mln, millest tagastatakse riigituludesse 0,7 mln. Jääk 0,3 mln eurot on teadusraamatukogude teavikute soetamiseks, et katta järgnevate aastate puudujääk, kuna 1% SKP arvestustest tulenevalt ei ole võimalik riigieelarvelistest vahenditest tagada järgmistel aastatel eelnevate aastaga samas mahus toetamist. Eelarve jääk kasutatakse riikliku tähtsusega teadustaristu toetamiseks, kus ilmnenud vajadus on oluliselt suurem (puudu on 14 mln), kui esialgu vahendeid planeeritud. Lisaks on vajadus Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi tegevustoetuse osas suurem, kui vahendeid on eelarvesse planeeritud. Toetus kasutatakse 2025. aastal.

Teadustaristu kvaliteedi ja kättesaadavuse kindlustamiseks vajaliku IKT eelarve jääk on 0,41 mln eurot. Kulude jääk tekkis kuna hangitud Tallinn-Helsingi kaabliku aastane kasutusõiguse kulu oli planeeritud väiksem, soetamata jäid planeeritud tarkvara (Gitlabi) litsentsid ja edasi lükkus algselt planeeritud tarnijate hinnatõus, mis realiseerub järgnevatel aastatel.

Eelarve jäägi arvelt tuleb katta IKT 2025. a eelarve puudujääk 2024.aasta eelarve teadliku kokkuhoiu arvelt ja kasutada IT süsteemide/teenuste planeeritud tööde lõpetamiseks.

Teadmussirde programmis kulude jääki ei ole.

Investeeringute jääkide ülevaade objektide ja asutuste lõikes:

Kuressaare Ametikooli investeeringud summas 0,16 mln eurot (IN000028) on planeeritud tuulikutehnikute õppebaasi loomise I etapi töödeks. Projekti algus lükkus septembris 2024

ning sellega seoses tööde lõpp 2025 aastasse. Tööd jätkuvad ja vahendeid on vaja juba aasta alguses. Jääk on avansilisena üle toodud.

Haridus- ja Teadusministeeriumi 2024. aasta haridusvõrgu korrastamise ja arendamise (IN000028) Riigi Kinnisvara AS (edaspidi RKAS) investeeringute sh remondifond eelarve jääk on 2,57 mln eurot. Investeeringute jääk on tekkinud sõlmitud ehituslepingute täitmise edasilükkumisest (sh kutsehariduse reformist tulenevad lähteülesannete muutmine, õppetöö asenduspindadele viimise muudatused jt). HTM haldusalas on vajalik 2024. aasta investeeringute jääk kanda 2025. aastasse sõlmitud ehituslepingute täitmiseks ja jätkatavate investeeringu projektide katteks.

Rakenduskõrgkoolide inventari (IN001000) ostuks planeeritud eelarvest on kasutamata 0,016 mln eurot, osad õppelaboritesse vajalikud soetused lükkusid 2025. aastasse.

Haridus- ja Teadusministeeriumi 2024. aasta (IN002000) IKT investeeringute eelarve jääk on 2 mln eurot, sellest on avansilisena üle toodud 0,3 mln eurot. Investeeringute jääk on tekkinud hangete- ja koos sellega arenduslepingute sõlmimise edasilükkumise, arendusprojektide sisendmaterjalide hilisema muutmise ning riigihanked võitnud tarnijate tarneraskustest põhjustatud hilinemiste tõttu. Seetõttu jäid planeeritud arendustööd osaliselt tegemata ja lükkuvad 2025. aastasse.

Eesti Keele Instituudi energiatõhusust kasvatavate nutikate investeeringute jääk (IN002000) 0,1 mln eurot eraldati seaduse muudatusega 2024. aasta detsembris ning kasutada pole jõutud. Kogu eelarve on juba erakorraliselt üle viidud.

Rakenduskõrgkoolide masinate ja seadmete (IN004000) soetamiseks planeeritud eelarvest on kõrghariduse ja teaduse valdkonnas kasutamata jääke kokku 0,64 mln eurot, sellest on avansilisena üle toodud 80 tuhat eurot. Jäägiks on Tartu Tervishoiu Kõrgkooli simulatsiooniõppe vahendite soetused ning energiatõhusust kasvatavad nutikad investeeringud, kus hangete protsessi pikenemise tõttu jääb vahendite kasutamine 2025. aastasse.

Valitsemisala muude investeeringute (IN005000) jäägi (0,6 mln) kasutamine on lõppenud 2025. aastasse seoses hangete ja soetuste edasilükkumisega alljärgnevalt: Rahvusrhiivi energiatõhusate nutikateks investeeringuteks summas 0,42 mln eurot kasutatakse päikepaneelide, akupargi ja teiste energiatõhusate lahenduste rajamiseks teostatavate tööde ja teenuste lõpetamiseks, töid teostab Riigi Kinnisvara AS käsunduslepingu alusel, mis on sõlmitud 29.11.2024; koolide investeeringud 0,2 mln eurot.

Tallinna Tehnikakõrgkooli kinnisvarainvesteeringud (IN020020), kokku kõrghariduse ja teaduse valdkonna jääk 0,35 mln on seotud peahoone ehitustöödega ning energiatõhusust kasvatavate investeeringutega. Tööd on osaliselt lõppenud 2025. aastasse, kuna hangete protsess pikenes ning teaduse investeeringute eelarvevahendid jõudsid koolini alles detsembris 2024.

H. Elleri Tartu Muusikakooli õppekorpuse investeeringud (IN020064) on mitmeaastased, osa tegevusi lükkus edasi ja jääki 23,5 tuhat eurot kasutatakse 2025.a.

Eesti Lennuakadeemia kinnisvarainvesteeringute (IN020270) jääk 0,15 mln on seotud raamatukogu ümberehitusega ning energiatõhusust kasvatavate nutikate investeeringutega.

Tööd on osaliselt lükkunud 2025. aastasse, kuna hangete protsess pikenes ning teaduse investeeringute eelarvehahendid jõudsid koolini alles detsembris 2024.

Rahvusarhiivi sisustamis- ja kolimiskulude investeeringud Rahvusraamatukogu ruumidesse (IN020275), eelarve jääk 2,9 mln eurot. 2025 aasta eelarves ei ole nendeks investeeringuteks eelarvet kavandatud. Esimesed hanked on läbi viidud ja kohustused võetud, sh erimaterjalide kaks hanget, hoidlate riulite hange. Kavandame investeeringute periodiseerimist, sest arvatavasti ei ole võimalik kõiki soetusi 2025 a lõpuks teostada (Rahvusraamatukogu planeeritav valmimine 2025 september).

Eesti Kirjandusmuuseumi hoone energiatõhusust kasvatavate nutikate kinnisvarainvesteeringute jääk (IN020276) 0,3 mln eurot eraldati seaduse muudatusega 2024. aasta detsembris ning kasutada pole jõutud. 0,1 mln eurot on juba viidud erakorraliselt üle 2025. aastasse.

Eesti Keele Instituudi hoone energiatõhusust kasvatavate nutikate kinnisvarainvesteeringute jääk (IN020277) 0,06 mln eurot eraldati seaduse muudatusega 2024. aasta detsembris ning kasutada pole jõutud.

Kõrgema Kunstikooli Pallas kinnisvarainvesteeringute (IN020278) jääk 0,3 mln on seotud energiatõhusust kavatavate investeeringutega. Jäägist 0,1 mln on avansiliselt üle kantud. Jääk tekkis seoses mahukate projekteerimistööde ja hangete läbiviimise venimisega, tööd lõpetatakse 2025. aastal.

Riigigümnaasiumide ehituse (IN020254) 2024. aasta eelarve jääk on 0,2 mln eurot, mis jäi kasutamata ja tagastame riigituludesse. Riigigümnaasiumide investeeringute lükkumine on põhjustatud KOV kooskõlastuste viibimisest ja projekteerimistööde edasilükkumisest (Tallinna linna arhitektuurivõistluse lähteülesande kooskõlastuse pikenemine ja arhitektuurivõistluse lükkumine 2025. aastasse).

Vabariigi Valitsus sihtotstarbelisest reservist eraldati hoonete energiatõhususe tõstmiseks (SR020126) 0,26 mln eurot, mis jäi kasutamata ja tagastame reservi.